

AI i det militära systemet 2024

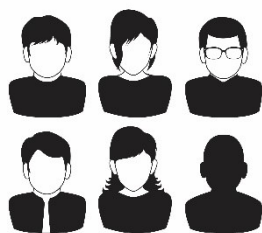
Betraktelser av behov och betingelser

För att öka förutsättningarna för verksamheter inom den militära domänen att tillgodogöra sig de framsteg som gjorts inom AI-teknik bör teknikanvändarens utmaningar och arbetsvillkor särskilt belysas. *AI i det militära systemet* bidrar med redskap och metoder som stödjer utveckling och användning av AI ur ett användarperspektiv. Projektet ingår i FOI:s AI-program som finansieras av anslagsposten Bevaka och hantera nya tekniker (ap.6).

AI-utvecklingen är förknippad med såväl förhoppningar och förväntningar som ovisshet och oro. Projektets effektmål är att stödja aktörer och aktiviteter som syftar till att utveckla, integrera eller använda AI inom det militära systemet.

Verksamheten fäster särskilt fokus vid den enskilde användaren inom det sociotekniska, militära systemet avseende personal som är verksam inom Försvarmakten och som direkt eller indirekt kan tänkas nyttja AI-teknik. Genom försvarsnära forskning bidrar projektet med ökad förståelse för de behov, resurser och betingelser som föreligger inom det militära systemet med avseende på AI-teknologi för informationshantering och informationsbearbetning.

En serie användarcentrerade studier inom olika försvarsgrenar och förband utgör underlag för representationer av möjliga användare av AI-teknik. Studierna belyser frågor om bland annat organisationskultur, kompetensprofiler, beslutsprocesser och individens förutsättningar och behov av att kunna lösa sina uppgifter. Användare representeras i form av så kallade *persona*, dvs. aggregat av information från faktiska personer vilka sammantaget ger en representativ bild av användare. Personor kan genom fiktiva beskrivningar av egenskaper, arbetsprocesser och målbilder användas för att inrikta behovsanalyser, kravprofiler och utveckling av teknik.

Figur 1: Representation av fiktiva personer.
Illustration: Shutterstock.

Inom ramarna för forskningsverksamheten utarbetas ändamålsspecifika metoder. Den förväntade nyttan förväntas spänna från konkret stöd vid inriktning och prioritering avseende ny teknik, till strategisk utveckling och operativ omställning givet såväl osäkerheter som kända omständigheter. En förväntan är således att kunna bidra med försvarsnytta på både kort och lång sikt.

Resultaten förväntas kunna generaliseras till många delar av det militära systemet. En förlängning av ovan nämnda effektmål är att det material som arbetas fram praktiskt kommer att kunna nyttjas i samband med behovsinventering, anskaffning och validering av teknik samt inom verksamhetsprocesser hos Försvarmakten och Försvarets materielverk samt FOI och industri, t.ex. inom ramarna för civil-militär samverkan.

För att realisera verksamhetens ambition att bedriva försvarsnära forskning förutsätter studierna tillgång till empiriska data om faktiska personer i målgruppen. Intervjumaterial utgör därmed en central källa till empiri inom projektet.

Verksamheten har under 2024 innefattat litteraturstudier samt ett metodologiskt arbete med att utforma forskningsdesign som svarar mot projektets vetenskapliga ansatser liksom dess praktiska förutsättningar och målsättningar. Kontakt med representanter från målgruppen har upprättats. Under 2025 kommer intervjuer att genomföras och personor och vetenskapligt manuskript att utarbetas. Kombinationen av vetenskaplig kompetens och kännedom om det militära systemet som återfinns vid FOI skapar unika förutsättningar att angripa projektets tvärvetenskapliga, försvarsnära forskningsutmaning.

Kontaktinformation

Helena Björnesjö, helena.bjornesjo@foi.se, 08-555 035 90